

4. Корнієнко Н. Нелінійне театро(мистецтво)знавство: постнекласичний ландшафт. Від Фауста до Протея: монографія. Київ: Альтерпрес, 2013. 264 с.
5. Корнієнко Н. Театр як діагностична модель суспільства (Деякі універсальні механізми самоорганізації художньої культури): автореф. у формі доповіді ... д-ра мистецтвознавства : 17.00.01. Київ, 1993. 78 с.

Людмила КОНДРАЦЬКА,
*доктор педагогічних наук, професор,
кафедра музикознавства та методики
музичного мистецтва Тернопільського
національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка, Тернопіль,
Україна, e-mail: luda.kondratska@gmail.com*

Ludmyla KONDRATSKA
*Doctor of Pedagogical Sciences, Professor,
Department of Musicology and
Methodology of Music Arts,
Ternopil Volodymyr Hnatiuk National
Pedagogical University, Ternopil, Ukraine,
e-mail: luda.kondratska@gmail.com*

ВЧИТЕЛЬ МИСТЕЦТВА У ПОСТЦИФРОВОМУ ПРОСТОРИ

THE ART TEACHER IN THE POST-DIGITAL SPACE

Зважаючи на період кардинальних змін у відносинах людини і «цифри», Міністерство цифрової трансформації України 30 січня 2020 року запустило Національну онлайн-платформу з цифрової грамотності — «Дія. Цифрова освіта». Мета проекту – до 2023 року перетворити національну школу на форпост Цифрограму – інноваційного формату освітнього серіалу: замість уроку – відеосерія, замість рівня – сезон. Зважаючи на це, у найближчі п'ять років передбачається переломний період цифрової трансформації, коли синергія цифрових технологій допоможе об'єднати офлайн та онлайн, роблячи всі пристрої та сервіси взаємопов'язаними між собою. Це, як вважають у директораті науки та інновацій Міністерства освіти України, постане запорукою успішної реалізації українських освітян у Європейській хмарі відкритої науки (EOSC), до якої Україна долучилась 12 жовтня 2021 року.

Здобутки вітчизняної педагогічної науки в обґрунтуванні концепцій та методологій такої реалізації беззаперечні. Свідченням цього є створення онлайн-платформи «Всеукраїнська школа онлайн» (з Кабінетом вчителя), «Школа надії», проекту «Навчання без меж», освітнього пабліку Школа_інфо, а під час воєнного стану – платформи «На Урок», дистанційних шкіл «Атмосферна школа», «Оптіма», «DAR», «Jamm School», «Liko Education Online», «ThinkGlobal Online», онлайн-проекту «A+»). Останні пропозиції

щодо вирішення проблеми організації цифрового освітнього простору [1; 3; 4; 5; 6] ґрунтуються на множинному співіснуванні різних теорій навчання – коннективізму [15], експерименту [12] і освітньої моделі TEDD [8]. У розвитку мультимедійного та інтерактивного навчального процесу надається перевага інструкціям, посиланням, вправам та завданням, поданим у цифровому інтерфейсі DDIT. Індивідуально проходячи такий навчальний шлях, особа поступово вводиться у світ цифрової дидактики, з її парадигмою «інженерії навчання» і акцентування розвитку проєктувально-конструкторського мислення [11]. Тобто створення ефективного освітнього середовища поступово і невідступно переходить у сферу цифрової антропології – конверсаційного аналізу і дизайну спілкування людини та програмного агента – і перестає залежати від особистих якостей педагога і його вихованця. Втрата балансу між їх цифровим і «живим» спілкуванням стає резонансним викликом для педагогіки в сучасному інформаційному середовищі. Його ігнорування виявляється особливо деструктивним для педагогіки мистецтва і лише більше віддалює підростаюче покоління від академічної традиції.

Ось чому **метою тез** постає проєктування концептуального дизайну мистецької освіти у постцифровому просторі. Згідно з цією концепцією, ініціатором швидко змінюваних стосунків між цифровими технологіями та формами мистецтва і мистецької освіти постає людина як перформер. Адже «**постцифрова артпрактика**» – це не яскраві пікселізовані картинки і не демонстрація елементів цифрового коду або зробленої на комп'ютері анімації. Гібридне дослідження генерованих цифрових збоїв, глітчу прагне повернути людині свіжість погляду, відволікти її від рутинних процесів роботи з комп'ютером, викликати бажання зупинитися й обміркувати або відчувати саму себе, коли звичні дії не приводять до очікуваних результатів. **В пошуках нової чуттєвості митець-акціоніст робить рішучі кроки від «цифри» (алгоритмічного, фрактального і генеративного видів мистецтва, Net art, softwareart, code art, browser art) – через тактичні медіа, хактивізм – до вимушеної інтерактивності «постцифри» і пост- Net art .**

Означений естетичний дискурс провокує антропологічного траєкта на реалізацію акторно-мережевої теорії (Мішель Калллон, Мадлен Акріч, Бруно Латур) [13]. Її сутність становить усвідомлення об'єктивного колективного переплетення зусиль усіх актантів, що приймають участь у розробці дизайну навчання, а отже визнання ефективності «природжених кіборгів» Енді Кларка [10, с.8]. Тобто вона передбачає помітне переосмислення природи знання і пізнавального процесу (принаймні, редукцію епістемологічного аналізу до кліпової статистики), а отже і змісту освіти (шляхом «упровадження нових методів "нейроврядування" через "сканування" мозку, а потім "ліплення потрібних здібностей» [17, с. 65]. Утім, дефіцит наукової рефлексії педагогічної сутності і ціннісно-сміслових суперечностей оцифрування освітнього процесу породжує ризик ілюзії освіченості і суверенітету особистості.

Осмислення цієї тенденції і аналіз власного педагогічного досвіду спонукав до обґрунтування доцільності **антропотемпоральної методології** [2; 9] мистецької освіти у постцифровому просторі. Наш вибір зумовлений тим, що в

умовах цифровізації як «подолання невизначеності» (від базової ентропії до вірогідності екзистенційної загрози) метою трансдисциплінарного навчання постає не просто інтелектуалізація управління системними процесами, а спонукання особи до самопізнання як ментального вчинку. Це передбачає педагогічну підтримку вродженої потреби людини в допитованості Істини, що не має стосунку до засвоєння, запам'ятовування, накопичення оцифрованого предметного знання. Вона постає категорією не знання, а *буття* (М. Шелер). Тобто набуває не предметного, а трансцендентного характеру і може кваліфікуватися як особистісне становлення людини. Її структурні компоненти подано у таблиці 1:

Таблиця 1.

Структура антропотемпоральної методології мистецької освіти у пост цифровому просторі

Структурні компоненти	Характеристика структурних компонентів
Підхід	Трансцендентний (гармонізація інтелектуально-емоційної взаємодії суб'єктів постцифрового навчання мистецтву задля проєктування можливого майбутнього–Спасіння)
Парадигма	Епістемологічної естетики соціокультурної транзитивності постцифрового світу
Пріоритети, орієнтири	Відкритий гештальт художньої допитованості і реалізації мережевого дизайну краси як духовно- онтологічного чинника
Критерії	Здатність до розпізнавання в полісемії тексту художнього смислу щастя існування. Компетенція теоестетичного моделювання художнього діалогу у постцифровому просторі Досвід творення краси як блага.
Процедура вибору	Вчинок смиренного самовизначення митця-перформера як Божої подоби в ризоморфному постцифровому середовищі

Надію на успіх цього процесу, як показує багаторічний досвід дослідженняпроблеми, дає упровадження авторської **технології духовного селф -коучингу**. Її **суть визначають такі** закономірності:

- антиномія альтернативного і коеволюційного шляхів самопізнання
- творчої індивідуальності перформера (принцип Екклезіястового кола);
- подолання дисипативності і дифузійності як чинника встановлення когерентності образу- Я перформера.

Ці технологічні закономірності ґрунтуються на принципах:

- інтеграційної рухливості,
- ентропійно-інформаційного і адаптивно-селективного розвитку,
- перформативної імпровізаційності,
- аттракції (у нашому випадку «вдивляння» особи в автаркію Світла).

Педагогічними умовами реалізації авторської технології **селф-коучингу** в постцифрових просторах арт-класу та інтегрованого уроку мистецтва постають :

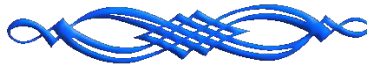
- організація перформативної діяльності сучасного «цифрового аборигена» як номадності-паломництва, натхненного харизмою відновлення краси власної душі енергіями любові;
- створення співбуттєвого освітнього середовища, у якому педагог-художник активно співпереживає учню на шляху до успіху;
- збереження у постцифровому освітньому процесі культурно-історичної спадкоємності мистецько-педагогічного знання.

Висновок. Сподіваємось, що запровадження запропонованої технологічної моделі у практику постцифрової мистецької освіти, з одного боку, упередить вихованця від вселенської нудьги та втоми у спробі вмістити об'єми інформації про світ, що розповзається, і усвідомлення невідповідності сучасним критеріям креативності. З другого боку, це уможливить уникнення нав'язуваної моди на нейротехнологічне перетворення художньої свідомості з метою одвічного прагнення до свободи самоудосконалення.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Вакалюк Т. Проектування хмароорієнтованого навчального середовища для підготовки бакалаврів інформатики: теоретико-методологічні основи: Монографія / за заг. ред. проф. Спіріна О.М. Житомир: О.О.Євенок, 2018. 388 с.
2. Дюран Ж. Антропологічні структури уявного. Київ: Києво-Могилянська академія, 2021. 560 с.
3. Литвинова С. Теоретико-методичні основи проектування хмаро орієнтованого навчального середовища загальноосвітнього навчального закладу : дис. доктора пед. наук : 13.00.10. Ін-т інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України. Київ , 2016. 602 с.
4. Тимчук Л. Теоретико-методичні засади проектування цифрових наративів у навчанні майбутніх магістрів освіти : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.10 / Лариса Іванівна Тимчук, Ін-т інформац. технологій і засобів навчання НАПН України. Київ : [б.в.], 2017. 39 с.
5. Шишкіна М. Теоретико-методичні засади формування і розвитку хмаро орієнтованого освітньо-наукового середовища вищого навчального закладу : дисертація ... д.пед.н. : 13.00.10. К.: ПТЗН НАПН України, 2016. 441 с.
6. Яцишин А. Теоретико-методичні основи використання цифрових відкритих систем у підготовці аспірантів і докторантів з наук про освіту: дис. доктора пед. наук: 13.00.10 Ін-т інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України. Київ, 2021.636 с.
7. Bayne S. What's the matter with 'technology-enhanced learning'? In: *Learning, Media and Technology*, 40:1, 2015. P. 5-20. DOI: 10.1080/17439884.2014.915851
8. Bissoli G., Bottes O., Perri F., Regolini A., Scapin G. TEDD: an innovative educational methodology explained by students /10th annual International Conference of Education, Research and Innovation. ICERI, Seville, 16-18 November,2017 pp. 6389-6397.

9. Bryant R. & Knight D. The anthropology of the future. New departures in anthropology, Cambridge University Press, 2019. 275 p.
10. Clark A. Natural-born cyborgs: Minds, technologies, and the future of human intelligence. Oxford: Oxford University Press, 2003. 240 p.
11. Dede Ch., Richards J., Saxberg B. Learning Engineering for Online Education: Theoretical Contexts and Design-Based Examples. Routledge & CRC Press, 2018. 254p
12. Kolb D. Experiential Learning: experience as a source of learning and development, Englewood Cliff, NJ: Pentice Hall, 2015. 258 p.
13. Latour B. Reassembling the Social: An Introduction to Actor-Network-Theory. New York : Oxford University Press, 2005. 301 p.
14. Oliver M.. What is technology? In: N. Rushby & D.W. Surry (Eds.), The Wiley handbook of learning technology, Hoboken: Wiley-Blackwell, 2016. pp. 35–57.
15. Siemens G. Connectivism: A Learning Theory for the Postdigital Age. In: *International Journal of Instructional Technology and Distance Learning*, 2: January 05, 2018. pp. 21-29
16. Williamson B. Brain data: Scanning, scraping and sculpting the plastic learning brain through neurotechnology. In: *Postdigital Science and Education*, 1 (2) 2019. pp. 65–86.

Ольга ОЛЕКСЮК

*Доктор педагогічних наук, професор
Завідувач кафедри музикознавства та музичної освіти
Факультету музичного мистецтва і хореографії
Київського університету імені Бориса Грінченка
Київ, Україна*

Olga OLEKSYUK

*Doctor of pedagogical sciences, professor
Head of the Department of Musicology and Music Education
Faculty of Music and Choreography
Borys Grinchenko Kyiv University
Kyiv, Ukraine*

**ТРАНСДИСЦИПЛІНАРНІ ДИСКУРСИ ПОСТНЕКЛАСИКИ:
ДЕТЕРМІНАЦІЯ НЕЛІНІЙНОГО ПРОСТОРУ**

**TRANSDISCIPLINARY DISCOURSES OF POSTCLASSICISM:
DETERMINATION OF NONLINEAR SPACE**

Поняття трансдисциплінарності є однією з форм відображення тієї обставини, що сучасна наука дедалі інтенсивніше входить в різні екстранаукові контексти. Така залученість виникала і раніше, але саме у наш час вона є свідком спроб не просто зробити зв'язки науки з екстранауковими структурами соціуму більш насиченими, а й так чи інакше вибудувати стійкі механізми та